

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. I. Inculcatur iterum omnia à Deo benè fieri; nosque capaces non esse
qui de rerum euentibus judicemus, aut quidquam statuamus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

rique tenebras conantur aspergere. Ac imprimis illud quasi capitale occurrit, Dei Prouidentia si regerentur cuncta, certè non permittenda scelera, quibus & Dei gloria multum detrahitur, & mundus concutitur vniuersus. Hæc petra scandali, iis quibus statutum est ruere, seseque præcipitare. Verùm occurrere eis placet: Diuinitatisque acturus causam, ostendam imprimis, vltimum finem quem Deus in omnibus suis spectat actionibus, esse suam Gloriam, seu Diuinitatis suæ manifestationem. Vnde secundum liquidò elucescet: nimirum optimâ ratione ductum, scelera quantumuis grauiâ permisisse, nullâque in re, Prouidentia suâ mirabilem artem præclarius ostendisse, quàm cum per ipsa scelera, gloria suâ, imò & hominum commodis, maximâ adiicit incrementa.

§. I.

Inculcatur iterum, omnia à Deo bene fieri, nosque capaces non esse, qui de rerum euentibus iudicemus, aut quidquam statuamus.

- I. **M**Aneat igitur illud fixum ratumque fundamentum, cui totam mentis nostræ, cogitationum, iudiciorumque machinam, tranquilla vt sit, incumbere necesse est: *Primò* quidem, nihil prorsus in totâ naturæ rerumque serie agi, quod non Deo destinante & dirigente agatur. Idque non temerè & prout casus fert, sed post infinita studia, omnibusque rectè expensis & perperis eum statuisse, quidquid mihi aliisque obuenit: eaque eò quò obueniunt tempore, eò locò, per eas ipsas personas accidere, mihi naturæque longè fuisse conducibilius. Quod quidem idcirco speciatim dico, quòd videam, cum rem ipsam quæ nobis accidit incusare non audemus, ne Diuinæ videamur refragari voluntati, tum verò modum circumstantiasque arrodere. Sicque conquerimur passim, petimusque; an tum omnino necessaria esset pluuia cum iter adornabamus? an tum omnino ægrotandum, cum religionis opera agitabamus animo? an tum morte dissoluendum matrimonium, cum res domesticæ prosperè incipiebant fluere? an tum vitæ fila incidenda filio, postquam plurimâ

*Omnia
quæ eue-
niunt, bene
euenire, &
bono mo-
do, iudicā-
dum est.*

rimâ educatus curâ & ære, in spem matris adeptâ surgebat dignitate: bella hæc differri an non poterant? aduersitatesque quas patimur, an non ab alijs, quàm ab his qui eas inferunt, poterant immitti? Infinitæ sunt eiusmodi nostrum omnium querimonia: de modò querimur, ubi rem ipsam improbare penitus non audemus.

*Quisquis
si persua-
deat nõ esse
capacis,
qui iudicet
quid sit
melius ne-
que repu-
publica,*

Ad hæc non aliud habeo quod reponam, quàm quòd sine circumstantijs, euentum ipsum non disposuerit Deus, neque circumstantias sine euentu. Rationes omnium perspectas qui habuerit, erit impofterum mihi Deus. Illud scio, à Diuinâ Mente in hunc ordinem cuncta non casu, sed summâ industriâ fuisse digestâ; cumque morbum, eam tempestatem, illud bellum, eam iniuriam, id genus mortis & non aliud, hoc tempore & non futuro quocumque, per hos homines & non per alium vllum mihi superuenire, fuisse conuenientius, & mihi naturæ, & me naturamque dirigenti Deo. Hoc fixum, hoc ratum sit. Hic sto, hic quiesco.

Alterum quò proiectam in diuinis consilijs diiudicandis petulantiam, audacemque temeritatem penitus frænem, imò infringam, est stupor imbecillitasque mentis meæ, tam cœcè in sententiam ferendam proficientis: cum nihil tam clarum sit, quàm quid sit modò melius, quid conuenientius determinare, nobis neque generatim, neque etiam speciatim esse possibile. Dic sodes, generatim naturæ quid sit melius, hodie pluere an non pluere? ventos & quidem hos, & quidem hæc vehementiâ spirare, an quiescere? quis hic loqui audeat, nisi cui tota natura penitus est perspecta, omniumque camporum animaliumque nota & expensa est necessitas? Quid conuenientius sit, morbis vexari ciuitates, bellis Rempubicam, cuius est id diiudicare, nisi cui id etiam notum est, qui demum morbos bellaque consequentur casus, & quidem longâ euentuum serie? nam morbos pestesque, plurima ciuitatibus bona consecuta sunt; multa etiam per bella in Rempubicam inuecta sunt commoda, quibus iam in pace, ad quam tamen tantopere anhelabant, sese carere, Belgæ cum hæc scribimus confitentur, & nonnulli etiam deplorant. Sic pax nonnunquam peior bello est; & victoriæ ingentes, victores ipsos sapissimè euerterunt.

Quid igitur tantopere clamamus? quid conquerimur? quid statuimus,

statuimus, quid decernimus miseri homunciones, quorum consilia tam aut nulla sunt, aut infirma? Certè vt rectissime monet Sapiens, *Cogitationes mortalium timide, & incerte providentiæ nostræ*. Vis scire cur timidæ? quia in tenebris sumus. Sicque nobis accidit, id quod concubiâ nocte in conclavi sibi ignoto, sine lumine ambulanti; omnia timet quia ignorat omnia; etiam tuta timet, quia nescit vbi figat pedem; & vt fixerit, nescit quid porrò deinceps sit. Ita nobiscum agitur, ne quidem harum, quibus inheremus, rerum circumstantias omnes perspicimus; quid deinde futurum sit ignoramus planè; timidæ igitur vt sint cogitationes hominum necesse est, *neque firmæ conceptiones eorum* vt habet Syriaca expositio. Non habemus vbi pedem figamus lapsus securi; idcirco, vt fert textus Arabicus, *Cogitationes mortalium sunt timores*, quidquid enim agis, semper de rei euentu timendum est. Amens sit certè, qui ignoto loco, in tenebris constitutus, sine duce, pro suo libitu quaquaerfus eum tulerit impetus, ferri vult; & tum fortè prolapsus, de ruinâ tamquam de iniuriâ sibi illatâ, apud obuios quosque conqueratur. Amentior, qui ducis omnia præscientis præcipitia, oblatam manum ferox auersatur, eamue cæcus planè suo nihilominus vult arbitrio moderari. Cæcus es, ô homo, qui cuncta diiudicare vis; præteritorum immemor, præsentium ignarus, futurorum ignorans; & tu iudicium de rebus fers, nec erubescis? stupidum te agnoscis, mentis lumine te captum scis, & necdum files? naturæ directori Sapientissimo, consiliorum omnium arbitro acutissimo audes obstrepere? Amens & ipse sim, si de hâc re pluribus tecum agam.

5. Verùm si tuis te in rebus, domesticâque familiâ contemplandâ acutiorem putas, tibi que saltem quid magis congruat arbitraris videre te; ad vnicum hoc quod modò interrogo responde, & eris mihi magnus Apollo. Filium hunc quem tanto studio enutris, aspice. Aspexisti? dic modò, vtrum conuenientius iudicas & magis è re tuâ, eum tibi superiuere, an à te mortuum efferi? quid hæres, quid stas? quin quod iudicas planè eloqueris? verùm quid isthæc te interrogo, quem iudicium sanum ferre non posse, certò scio? quis enim id rectè feret, nisi qui præsciat, futura filij, latura quid sit dies? verum id quidem est, valet ingenio, manu est promptus, valetudine admodum firmâ

T

est;

neque domestica & priuata

est; matrī iam seni poterit esse solatio, & verò etiam adiumento. Fateor, sic est, poterit: at quid facturus sit, quis id scit? Quàm multos vidimus ingratiſſimos filios, immemores à quibus vitam hauserint, vitæ auctoris interitum accelerasse? & pro his ipsis, cum in infantia ægrotarent, vota fecistis miseri iam parentes; pro his Deo, Diuisque supplices, preces anathemataque deuouistis: nihil non actum, ut barbarus hic vitam protraheret. En uiuit, uti uouistis; uiuit, sed in paternos maternosque luctus. Baculum hunc esse volebatis senectutis vestræ; baculus nunc est, baculum experimini; non quidem cui innitami, sed cuius immanes ictus, verum impios perferatis. Quis modo uobis est sensus? quod iudicium? cur tantopere pro tam immani vitâ estis deprecati? Nihil sane aliud proferre potestis, quàm obuium illud, Euenire hoc posse non credideram.

Hinc acquiescendū est rerum euentibus, quos impedire non est in manu tuā.

Hoc tantum ut fatearis uolo, quisquis tibi uideris sapere; sapias id si agnoueris, *Incertas esse providentias nostras.* Diudicare dum uolumus quid sit conuenientius, nihil iudicio, coniecturis agimus omnia, Proinde nihil à fundamento cui innitor dimotus, securus mei pronuntio, omnia conuenientius fieri quæ fiunt modò, quàm quæ melius fieri posse, possem suspicari. Proinde cum iam fruamur pace, quantumcumque multis sit incommoda, dico conducibilius esse iam carere bellis, pacisque bonis utcumque frui; cras si bellum ingruat, cras bellum præferam. Cum serenum erit cælum, illud præ pluuio approbabo; cum uerò Iupiter maduerit, madere debuisse clarè dicam. Dum spiro, dum uitā traho, eam mihi præoptabo; cum mors ingruerit, eam uitæ anteponam. Quâ tandem inductus ratione? unicâ hâc, quia omnibus rectè appensis, trutinatis, & expensis, tandem sic uisum Deo, qui uidet omnia. Hic non cæcutio, clarè id sic esse planeque perspicio. Ceterum in rationibus sigillatim examinandis cæcus sum, fateor: sed ducentem sequor, & quidem non cæcum Deum.

Hæc strictim dixi, sigillatim expositurus omnia. Id tamen iam generatim dicendum est, omnia ea quæ in manu nostrâ non est auertere, aut impedire, conuenientius esse ut nobis accidant. Nam impediri mortem (exempli causâ) à me non posse, id inde fit quòd Deus circumstantias omnes instrumentaque ita pro tempore, loco, & personarum conditionibus, disposuerit, ut euitari

rari non possit euentus ille, quem suis rebus, hoc est, vniuersitatis administrationi rectæ, iudicauerat expedire. Euentus itaque iste à Deo est : & hoc fatis est vt acquiescam.

§. II.

Vt autem plenè acquiescamus, iudicemusque omnia optimè fieri, ostenditur quod finis vltimus omnium actionum Dei, sit eius gloria. Hinc desumitur noua praxis gaudendi in rebus prosperis, quæ & aduersis conuenit.

8. **A**lterum tranquillitatis fundamentum, quodque adhuc vacil- Omnia
Deus pro-
per homi-
nem, homi-
nem verò
fecit pro-
pter gloriã
suam.
lanti, dubitantique; an conuenientissimo modo Deus exequatur omnia, planè satisfaciens; est, id sibi habere præstitutum; Finem vltimum quem sibi præfixit Deus, nullum alium esse, quàm Diuinitatis suæ honorem & Gloriam; quæ quidem in eo primò est posita, vt creaturas ratione præditas in æternæ salutis portum inducat: Deinde vt conuenienter totam hanc mundi machinam, quâ tanquam naui ferimur, in hunc finem dirigat prouidus Deus. Certè negare non possumus totam hanc cælorum, elementorumque molem humanis planè vsibus subseruire; neque adeo esse vt sint, quàm vt homini, secundum naturæ suæ necessitatem, bene sit. Non autem Deus vult homini, vt ei à creaturis cæteris bene sit, nisi quia præ cæteris omnibus, melius vult vt sit homini, non autem melius esset homini, nisi ad altiora destinatus foret homo à Creatore Deo. Si enim aliud futurus non est, quàm quòd nunc naturâ est, melius certè homini præ cæteris creaturis non erit, quæ & hoc quoque naturâ sunt, quod sunt. Verùm altioris tibi, ô homo, dignitatem prouidit Deus: ad cælum duceris ô Natura, supra Naturam prouehenda; hoc tantum felix nomine, isthuc quòd duceris.

9. Ad hoc omnia collinant Dei studia; ad hoc orbium cælestium globos, ad hoc Solem, ad hoc terram, elementaque omnia conseruat, fouet & gubernat; non vt illa sint, sed vt tibi sint, tibi que seruiant. Sic nauclerus instrumentis suis inuigilat, nauis curam gerit, oblinat, firmatque, vela construit, expandit, ventos captat,